

Datum: 16.07.2021

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: Marko R. Petrović

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM)

Naslov: NAŠ ČOVEK U BRISELU ORBAN

Napomena:

Površina: 2656

Strana:

NEDELJNI BROJ 272 16. JUL 2021. GODINA V; 250 DIN. CG 2,3 €; BIH 4,5 KM; MAKEDONIJA 150 DEN IZLAZI PETKOM

EKSPRES!

NAŠ ČOVEK U BRISELU ORBAN

- U sedištu EU mađarski premijer nije najomiljenija osoba, ali je neko koga poštuju naročito u konzervativnim i umereno desnim političkim krugovima
- Oštar je zagovornik ulaska Srbije u Evropsku uniju i jasno i glasno to saopštava

INTERVJU dr Milan Koljanin

Žrtve genocida nad Srbima još nisu pobrojane

GOVORE I PIŠU MILUTIN PETROVIĆ, BOŽIDAR MALJKOVIĆ, ZORAN ŠEĆEROV, NEBOJŠA JEVRIĆ

Datum: 16.07.2021

Medij: Ekspres

Rubrika Bez naslova

Autori: Marko R. Petrović

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM)

Napomena:

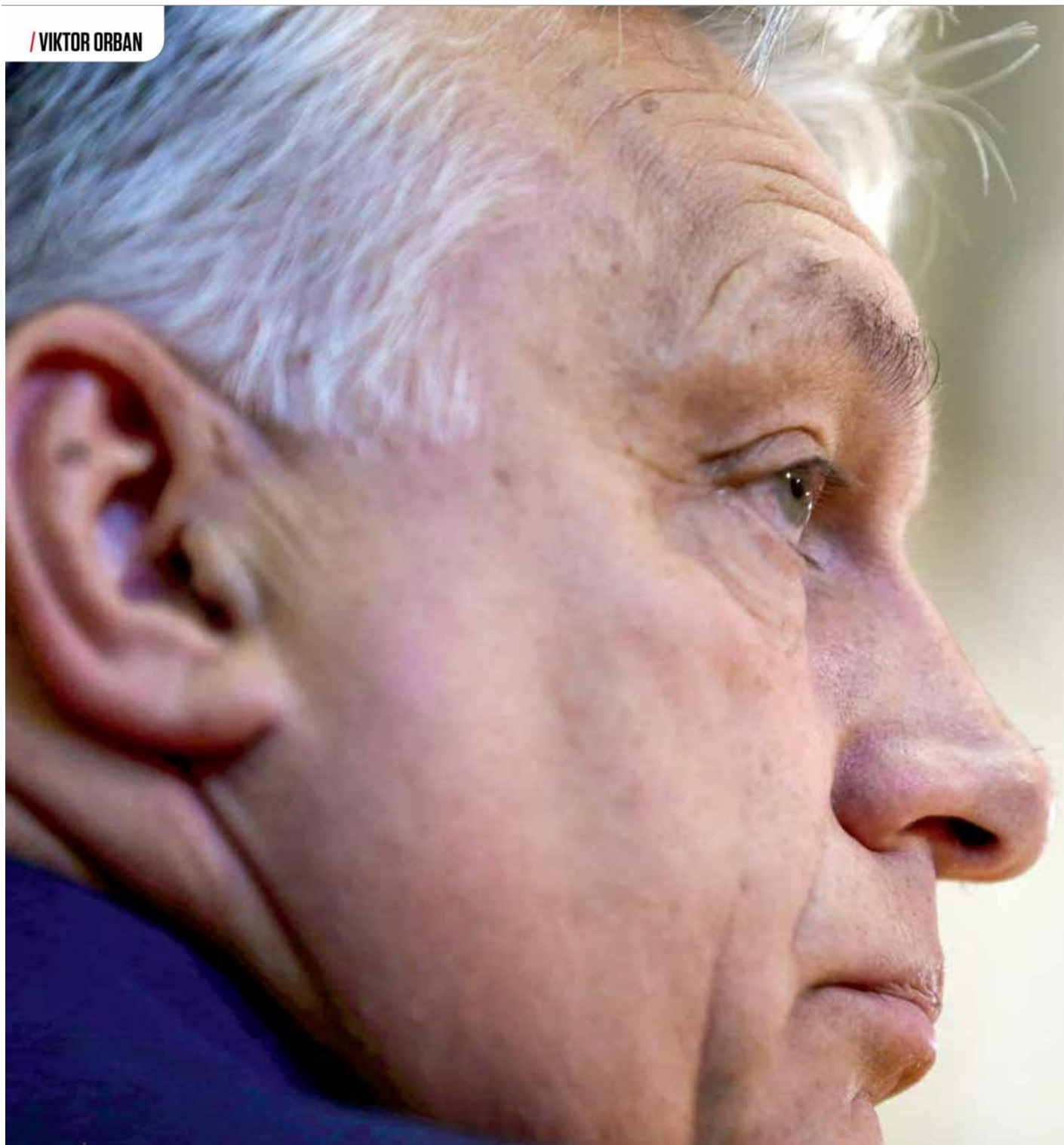
Površina: 2656

Naslov: NAŠ ČOVEK U BRISELU ORBAN

Strana:

/ VIKTOR ORBAN

IZ MAĐARSKE

22 EKSPRES

www.ekspres.net

Datum: 16.07.2021

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: Marko R. Petrović

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM)

Napomena:

Površina: 2656

Naslov: NAŠ ČOVEK U BRISELU ORBAN

Strana:

Koliko god imalo smisla pitati se вреди li podrška koju Srbija dobija od Orbana, „evropskog lošeg dečka“ koji već godinama trpi pritiske pojedinih članica EU, u isto vreme treba razmisliti i o tome da je njegov uticaj prilično veliki među nekim drugim članicama Unije, čiji je glas takođe bitan

PIŠE

MARKO R. PETROVIĆ

➔ Na noćnom stočiću mu se u svakom trenutku nalazi Biblija. Omiljeni film mu je „Bilo jednom na Divljem zapadu“. Ličnosti kojima se divi su Ronald Regan i Helmut Kol. Opušta se uz knjige i fudbal, a voli i da vozi, ne toliko zbog brzine, koliko mu prija da ga ne prate telohranitelji. Ovako bismo u četiri rečenice mogli da opišemo Viktora Orbana, mađarskog premijera i čoveka koji trenutno u „velikoj evropskoj porodici“ igra ulogu glavnog promotora Srbije i agitatora za njen hitan i bezuslovan prijem u Evropsku uniju.

To je i jedna od tačaka Orbaneve kampanje u kojoj plaćenim oglasima u evropskim novinama izlaže svoju viziju budućnosti Evrope (vidi okvir).

Nije, doduše, to ništa novo, jer Orbanov stav je po tom pitanju vrlo konzistentan. On je godinama jedan od najdoslednijih, ako ne i najdosledniji zagovornik ulaska Srbije u EU među evropskim liderima.

S druge strane, u Evropskoj uniji već dugo se vodi polemika o njenoj budućnosti, koja se uglavnom svodi na traženje rešenja za nagomilane unutrašnje probleme. U toj situaciji, Orban je za sebe uzeo legitimno pravo da, i tim oglasom, sublimira trenutno stanje u EU, a potom i da predloži neke korake koje bi, prema njegovom mišljenju, trebalo preduzeti, radi revitalizacije Unije, ali i prekomponovanja odnosa unutar nje.

Politika proširenja jedna je od tema, koju Brisel, međutim, neprestano odlaže. Orban pak misli da je tu potrebno delovati tako što bi Srbija, kao ključna zemlja Zapadnog Balkana, dobila otvorena vrata. Umesto stalnog kukanja o tzv. evropskom zaboru od proširenja, kojem je sklona većina zapadnoevropskih lidera, Orban nudi uvođenje nove energije, koja bi Evropi pomogla da se suoči sa sopstvenim problemima.

Odnosi između Srbije i Mađarske, zaista, nikad nisu bili bolji. U poslednjih nekoliko godina u kontinuitetu je održano šest zajedničkih sednica vlada. Osim

na zajedničkim interesima, odnosi dve države se temelje i na vrlo dobrim ličnim odnosima između Orbana i Aleksandra Vučića.

Ištvan Pastor, predsednik Saveza vojvođanskih Mađara, sestrinske partije Orbanovog Fidesa, nedavno je čak ocenio i da vidi sličnost između mađarskog premijera i srpskog predsednika, te da bi voleo da izdrže u onome što rade i da ne menjaju svoj pristup.

„Koliko mogu, uvek ću im pomoći. Saraduju sa svakim, traže interesne dodirne tačke, zastupaju i govore glasom razuma, razumljivim jezikom, ali vode računa pre svega o interesima svoje države! Zastupaju stav da pravo na interes nije pitanje veličine nego pitanje poštovanja. I pripada svakom, bez obzira na veličinu zemlje. Ne mislim da je to autokratija. No, obojica su i predsednici stranke, to je drugi par rukavica. I u tom delu su istog karaktera. Bore se da im stranka bude uspešna. Ali, zar to nije posao svakog predsednika svake stranke, uvek i svugde“, rekao je Pastor.

I koliko god imalo smisla upitati se koliko Srbiji вреди podrška nekoga koga osuđuju u Briselu, i ko trenutno nosi epitet „evropskog lošeg momka“, u isto vreme stvari se mogu pogledati i iz drugog ugla. A to je – koliko Srbiji znači podrška nekoga koga isto tako podržavaju u nekim drugim zemljama EU, dok bi još neke vrlo lako mogle da stanu iza njega. ➔

➔ Orbanova politika oslonca na svim stranama izaziva kontroverze u svetu, ali zato nailazi na široko razumevanje i podršku Mađara. A oni su ti koji će glasati na izborima

SLUŽBAVLJU

EKSPRES 23

Datum: 16.07.2021

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: Marko R. Petrović

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM)

Napomena:

Površina: 2656

Naslov: NAŠ ČOVEK U BRISELU ORBAN

Strana:

/ VIKTOR ORBAN

Primeru radi, Poljska je, kao i druge zemlje Višegradske grupe (Češka i Slovačka), vrlo bliska Orbanim stavovima, naročito onim koji se tiču porodičnih vrednosti, odnosa prema homoseksualizmu, religiji...

Odnos prema religiji je, takođe, dobra osnova za povezivanje sa drugim članicama EU u kojima je Katolička crkva prilično uticajna, kao što su Španija i Italija.

Orban, takođe, ima vrlo dobre odnose sa slovenačkim premijerom Janezom Janšom.

Mađarski premijer ozbiljan je populist. On zagovara dalje proširenje EU, ali i njenu reformu, stavljajući u prvi plan nacionalne države kao temelj na kojem bi Unija jačala.

Tu mu za pravo, možda, ponajviše daje situacija koja je zadesila Evropu u pandemiji virusa korona, a naročito u trenutku kada države koje su se oslonile samo na Kovaks program za nabavku vakcina nisu imale dovoljno cepiva da zaštite svoje građane od smrtonosnog virusa.

S jedne strane, on ne negira zajedničke evropske vrednosti i njenu multikulturalnost, ali isto tako ističe da je Evropa pre svega hrišćanska. Zato i upozorava na novi talas migracija, uz poziv da se moraju zaštititi ljudi u Evropi.

Na unutrašnjem planu više je okrenut populaciji koja ne živi u velikim gradovima. Štaviše, glavni izazivač na izborima koji će biti održani 2022. godine biće mu gradonačelnik Budimpešte Derđelji Karačonji.

Viktor Orban važi za prvog posthladnoratovskog premijera u istočnoj Evropi koji nije bio deo režima u doba dok su istočna i centralna Evropa bile pod šapom Sovjetskog Saveza.

Pažnju je privukao kao mladi pravnik koji je 16. juna 1989.

godine zahtevao povlačenje sovjetskih snaga iz Mađarske i tražio slobodne izbore. Bilo je to na Trgu heroja u Budimpešti prilikom ceremonije ponovnog sahranjivanja posmrtnih ostataka Imrea Nađa, premijera i vođe Mađarske revolucije 1956. godine kojeg su upravo Sovjeti pogubili.

„Komunisti su nam uzeli budućnost“, uzvikivao je tada Orban koji je neskriveno pokazivao svoje prozapadno, demokratsko i opredeljenje za slobodno tržište.

Vrlo brzo, međutim, nakon samo nekoliko godina, Federacija mladih demokrata, čiji je Orban bio osnivač, od liberalne studentske organizacije, koja je zabranjivala učlanjivanje u svoje redove starijih od 35 godina, prerasla je u Mađarski građanski savez (FIDES), stranku orijentisanu ka desnom centru, i koja već 11 godina u kontinuitetu vlada Mađarskom.

Za one koji ga poznaju, ta transformacija od Orbana liberala iz '89, do Orbana neliberala, nije bila toliko začuđujuća, već vrlo pragmatična.

U početku, Fides se obraćao progresivnim, urbanim, mladim ljudima i inteligenciji. Na tom polju, međutim, dominirao je Savez slobodnih demokrata.

Na prvim slobodnim izborima Fides je solidno prošao, ali je zato 1994. godine teško poražen. Orban je shvatio poruku i „okrenuo“ stranku naglo udesno, i umesto na gradove, fokusirao se na konzervativniju provinciju.

Ta promena i nije bila toliko neprirodna za Orbana. I sam je rođen u manjem gradu jugoistočno od Budimpešte, Sekešfehervaru. A odrastao je u još manjem mestu, Felšutu, koje i danas broji manje od 2000 stanovnika.

„Ja sam dete sa sela“, ima običaj da kaže za sebe.

➔ Odnosi između Srbije i Mađarske, zaista, nikad nisu bili bolji. U poslednjih nekoliko godina u kontinuitetu je održano šest zajedničkih sednica vlada

Osvrćući se na svoju političku transformaciju u odnosu na dane u kojima je rušen komunizam, a u čemu je on učestvovao kao „borac za slobodu“, Orban je pre nekoliko godina, pomalo u šali, rekao: „Sada sam stariji. Imam petoro dece. Bilo bi neodgovorno da ne menjam stavove i ponašanje.“

Poenta njegovog razmišljanja je da se „značenje liberalizma promenilo“ u Mađarskoj, ali i globalno, pretvorilo se u „sklerotično“ i netolerantno „prema svakome ko ne pripada mejnstrimu“. Drugim rečima, prema njemu.

„Mejnstrim je ponekad veoma opasan“, dodao je Orban.

Njegov konfrontirajući stil komunikacije sa domaćim i stranim protivnicima ojačao je njegovu popularnost u samoj Mađarskoj.

Orban kaže da Mađari više vole njegovu stabilnost i snažno vodstvo od liberalizma, alternative koja je od pada Berlinskog zida prerasla u tiraniju političke korektnosti i mejnstrim politiku.

Datum: 16.07.2021

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

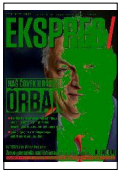
Autori: Marko R. Petrović

Teme: Savez vojvođanskih Mađara-(SVM)

Naslov: NAŠ ČOVEK U BRISELU ORBAN

Napomena:

Površina: 2656

Strana:

EPA/ANDREJ ČUKIĆ

Predlozi Mađarske o budućnosti EU:

1. U Briselu grade takvu superdržavu za koju niko nije dao ovlašćenje. Mi kažemo „ne“ evropskom carstvu.

2. Integracija je sredstvo, a ne sama sebi svrha. Iz Temeljnih ugovora EU treba brišati postavljanje cilja „sve tešnje povezane unije između naroda Evrope“.

3. Odluke neka donesu izabrane vođe, a ne međunarodne nevladine organizacije! Kažemo „ne“ autorsingu vladavine prava.

4. Snagu evropske integracije daju zajednički privredni uspesi. Ako zajedno ne možemo biti uspešniji nego pojedinačno, onda je to kraj Evropske unije.

5. Sledeće decenije biće razdoblje opasnih izazova: ugrožavaju nas masovne migracije i pandemije. Moramo zaštititi ljude u Evropi.

6. Moramo vratiti evropsku demokratiju. Evropski parlament pokazao se slepom ulicom: zastupa isključivo vlastite ideološke i institucionalne interese. Treba povećati uloge nacionalnih parlamenata.

7. Srbiju treba primiti u članstvo Evropske unije.

„Liberalna demokratija ne može da ostane globalno konkurentna. Najpopularnija tema u današnjim razmišljanjima je pokušaj da se razume kako sistemi koji nisu zapadne, liberalne, a možda čak ni demokratije, mogu da učine svoje nacije uspešnim“, rekao je pre nekoliko godina.

A kao primere za to navodi Singapur, Rusiju, Tursku, Indiju i Kinu. Od kako je ponovo došao na vlast 2010. godine, Orban zadaje velike glavobolje briselskoj administraciji i premijerima mnogih zapadnoevropskih zemalja. Pre svega zbog toga što je počeo da rešava neke nagomilane probleme metodama koje su u značajnoj meri bile atipične u odnosu na ono što je u to vreme važno ili čak i dan-danas važi kao princip rešavanja nekakvih stvari u EU.

Zato ga neki opisuju kao autokratu, diktatora, populistu koji guši slobode građana i slobodu medija, drži sudstvo pod kontrolom i ne pokazuje toleranciju prema LGBT populaciji.

Njegov odgovor na sve kritike mogao bi da stane u jednu

rečenicu i glasilo bi – Mađarska na prvom mestu. Tako, na primer, u jeku pandemije virusa korona, u trenutku kada su se na tržištu pojavile najpre ruska, pa potom i kineska vakcina, Orban nije ni trenutka oklevao da nabavi ova cepiva za mađarske građane. Štaviše, sam je primio kinesku vakcinu, u trenutku dok se u većini zemalja EU sumnjalo u njenu efikasnost.

I mada je, kao članica Evropske unije, Mađarska morala da uvede sankcije Rusiji zbog sukoba Moskve sa Ukrajinom, Orban ipak održava korektne odnose sa Putinom. Mađarska je tražila kredit od Rusije kako bi izgradila drugu nuklearnu elektranu. Pored toga, u Mađarskoj deluje Ruski razvojni i investicioni fond koji bode oči SAD i Zapadu.

Još ranije, na vrhuncu migrantske krize, nije se libio da na granici sa Srbijom postavi bodljikavu žicu i vodene topove da bi sprečio priliv migranata koji su tih meseci preplavili ostatak Evrope. Zadatak mu je bio, kako je govorio, da zaštiti svoje ljude.

Kako god bilo, Orban se danas nalazi možda i pod najjačim pritiskom svojih evropskih kolega, a sve je prouzrokovano zakonom kojim se zabranjuje prikazivanje homoseksualnosti maloletnicima.

Zakon zabranjuje distribuiranje LGBT literature mladima od 18 godina, čak i ako se radi o edukativnim materijalima, kao i zabranu reklama za koje se proceni da promovisu prava gejjeva. Novi zakon krši „vrednosti, principe i zakon Evropske unije“, navode u Evropskom parlamentu.

Obrazovna politika je unutrašnje, a ne pitanje birokrata iz Brisela, odgovara im Orban.

Snaga pritiska kojem je Orban izložen poklopila se sa dve stvari – izborom Džoa Bajdena za predsednika SAD, ali i sa slabljenjem uticaja Angele Merkel, koja više nije na čelu Hrišćansko-demokratske unije, a vrlo je neizvesno i kako će njen CDU proći na septembarskim izborima u Nemačkoj.

Zašto su ove dve stvari bitne? Prvo, Orban je nedvosmisleno podržavao Donalda Trampa u njegovoj borbi za novi predsednički mandat, toliko da je bio čak i uveren u njegovu pobjedu. A kada se desilo nešto potpuno drugačije, Bajden u zvaničnoj poruci nije čestitao pobjedu, već „uspešnu izbornu kampanju“.

Drugo, Merkelova je važila za neku vrstu zaštitnika Orbana unutar Evropske unije, zbog čega mu je mnogo toga tolerisano, dok je sama zbog toga trpela prilične kritike na domaćem terenu. S gašenjem njene političke zvezde, nestaje i podrška Orbanu, što najbolje dokazuje upravo njegova odluka iz marta da Fides napusti Evropsku narodnu partiju, da bi preduhitrio isključenje iz ove organizacije koje im je pretilo.

Uz sve nabrojano, mnogi mu na Zapadu zameraju što ima i pristojne odnose sa Vladimirom Putinom, Redžepom Tajipom Erdoganom, Si Đinpingom, a što je nešto čime se gotovo nijedan od čelnika zemalja EU ne može pohvaliti. Mada, iz njihove perspektive, to i nije nešto čime bi se trebalo dičiti.

Orbanova politika oslonca na svim stranama izaziva kontroverze u svetu, ali zato nailazi na široko razumevanje i podršku Mađara. A oni su ti koji će glasati na izborima koji Mađarsku čekaju 2022. godine ◀

EKSPRES/ 25

